

jemlje obrežnim posestnikom njih zemljo, kar se ponavlja leto za letom. Seno, pokošeno in nepokošeno, voda tako ponesnaži in z blatom ogrdi, da se more rabiti le samo za steljo. Obilokrat pa niti za steljo ni več rabno, ampak se mora kar s travnika zapeljati v Sotlo. Nič ne pomaga, ako posestniki snažijo in stepajo zblateno seno, vsa nesnažnost se ne da odpraviti in vsled tega se tudi živini ne more ponuditi. In če se v sili vendarle polaga, — ker ubogo ljudstvo ne zmore druge krme, — koliko živine zbolji in pogine! In ta škoda, da živina zbolji in pogine, se bržkone niti ni uradno vpoštevala. Vsak, ki se bavi s poljedelstvom, pa ve dobro, da kmet ne more skrbeti brez krme za domačo živino in iz tega razloga tudi ne za potreben gnoj. Kjer pa se ne gnoji, tam tudi zemlja ne rodi, in niti ljudje niti živina ne dobijo vsakdanje hrane. Odkod pa naj kmet vzame potem denar, ki ga potrebuje za davke, posle in različne gospodarstvene zadeve, ako v hlevih ni živine, da bi jo prodal?

Kakor kača se zvija Sotla v neštetihih pregibih med travniki in njivami in nobeno čudo ni, da se pogosto zajezi in izstopi; ravno zaradi neuravnane toka se tolikokrat razlije nje voda po okolici ter ji donaša osodepolno povodenj. Naj navedem zgled! Pri železnem mostu, ki veže deželno cesto štajarsko in hrvatsko, teče Sotla skoraj kilometer daleč naravnost proti Savi. Pri mlinu grofa dr. Ignacija Attemsa, pa krene Sotla vsporedno s svojim prejšnjim tokom proti severu, naredi velik kolobar proti Hrvatski, ter se šele po približni zamudi za jeden kilometer vrne k Attemsovemu mlinu. Potem se zvija in zvija naprej proti Savi, dokler se ž njo ne združi. Enake ovinke, večje ali manjše, dela po celi svoji poti skozi okraje Rogatec, Šmarje, Kozje in Brežice.

Po nekaterih krajih povzročajo preplavljenje pač tudi mlini s svojimi jezovi. Na pr. jez pri Sv. Petru pod gorami, vsled česar je ta okraj večkrat preplavljen, ne da bi bil zajedno tudi sosedni brežiški okraj; nadalje pripomagajo k povodnji tudi stranski potoki, izlivajoči se v Sotlo, in preozka struga Sotlina.

Uradno zabeležena škoda vsled povodenj, povzročeneh po Sotli, je znašala v kozjanskem okraju leta 1896, 1897 in 1898 glđ. 34.205. Pridružila se je povodnji l. 1896 tudi toča, ki je naredila samo v treh občinah ob Sotli škode za 59.000 glđ. Okraju Brežice je naredila po uradnih cenitvah l. 1897 škode za 36.540, l. 1898 pa za 51.660. Leta 1896 je bilo v kozjanskem okraju 674 posestnikov po ujmah zadetih, med njimi seveda nekateri

tudi po toči, l. 1897 pa 71 samo po povodnji in l. 1898 229 ravnotako samo po povodnji. V okraju brežiškem je bilo poplavljenih l. 1897 93 posestnikov, vsi iz Kapel, števila posestnikov prizadetih po povodnji iz drugih občin brežiškega okraja nisem mogel dognati. L. 1898 pa je znašala škoda, povzročena 756 posestnikom vsled povodnji, v brežiškem okraju 51.660. Čisti dobiček iz zemljišč teh 756 posestnikov znaša 19.056. Škoda je potemtakem trikrat večja nego čisti dobiček. Toda kakor sem izvedel od popolnoma zanesljive strani, je škoda v resnici še mnogo večja nego je cenjena. Kajti marsikje iz različnih razlogov ne pride niti do cenitve.

Pač malo opomorejo prizadetim posestnikom brežiškega glavarstva zemljiško-davčni odpisi v znesku 578 glđ. Koliko davkov se je v Kozjem odpisalo, nisem mogel dognati. V občini Sv. Petra pod gorami je znašala leta 1897 škoda 2000 glđ., davčni odpisi pa 277 glđ. 22 kr. V omenjenem letu je imela občina trikrat povodenj. Leta 1898 je bila v Št. Petru škoda cenjena na 3285 glđ. a odpisalo se je samo 210 glđ. Tega leta je dvakrat nastopila povodenj.

Zemljiško-davčni odpisi so ljudem samo pesek v oči; za take nezgode treba temeljite in hitre pomoči, da se ne bo od dne do dne večalo število posestnikov, trpečih revščino vsled deževnih nezdod. Samo v občini Kapele se nahaja 22 posestnikov, koje je nebrzdana Sotla skoro docela uničila; v občini Sedlarjevo jih je uradno naštetih leta 1896 10, v Št. Petru pod gorami 60 in v Lastnici 79. Dodati moramo, da je v zadnjih treh občinah istega leta pobila tudi toča ter povzročila škode do 59.000 glđ.

Toda znano je, da je Sotla kakor za brežiški in kozjanski istotako osodepolna tudi za šmarski in rogaški okraj. Deželni odbor ve za to iz prošnje, katero je vložila preteklo leto občina Sv. Ema.

Visoka zbornica! Ti podatki, za katere zahvaljujem deloma tudi prijaznega vodjo brežiškega glavarstva, vam dokazujejo, v kakem tužnem položaju se nahaja vsled povodnji od strani Sotle velik del prebivalstva v okrajih Brežice, Kozje, Šmarje, Rogatec. Da se v bodoče zavaruje trpeče prebivalstvo ondotnih krajev, da se pomaga vsled povodnji ubožnim posestnikom, da postanejo zopet trdni davkoplachevalci, da zagotovimo mnogoštevilnim, ob Sotli živčim družinam boren obstanek, je neizogibno potrebno, da se cela struga Sotle uravna.

Kako se naj uravnava izvrši, o tem razpravljati ni moja naloga. Toda, kolikor sem

morali presesti na drug vlak in smo se od tod naprej vozili po železnici z ozkim tirom, kakor je na pr. iz Poličan v Konjice. Izmajlja je precej novo mesto, ker je še le nastalo takrat, ko so začeli kopati Sueski kanal. V prejšnjih časih morali so se namreč v Indijo, Kitajsko itd. po morju voziti okoli Afrike, torej po velikem ovinku; in zato so ta kanal napravili, ki veže sredozemsko morje z rdečim, in imajo zdaj ladije v Azijo in Avstralijo mnogo krajšo in manj nevarno pot. Sueski kanal je dolg 168 km., širok 60—100 m. in globok 8 m. in po noči z električno lučjo razsvetljen, da parniki kam ne zavozijo. Delali so ga po načrtu in pod vodstvom francoskega inženerja Ferdinanda Leseppe od leta 1858—1869. Pri slovesni otvoritvi 10. novembra 1869 bili so navzoči zastopniki skoraj vseh narodov, naš cesar Franc Jožef I. in francoska cesarica. Še zdaj stoji na kanalovem bregu Marijina kapelica, ktero so bili postavili za katoliške delavce; a ta lična kapelica tudi spominja na sv. družino, ki je morala skozi te kraje potovati. Rdeče morje pa je itak vsakemu kristjanu vsaj po imenu dobro znano, ker tukaj je Bog na čudovit način Izraelce otel iz velike nevarnosti in gotove smrti: morje se je vmaknilo, da so Judje lahko po suhem prišli na drugo stran in se rešili, vsi njihovi sovražniki Egipčani

so se pa potopili. Glejte, kako je vendar to čudno: za nehvaležne Izraelce je Bog v 40 letih njihovega potovanja po puščavi več čudežev storil, da bi srečno prišli v obljubljeno deželo; nikjer pa ne beremo v svetem pismu, da bi bil sv. družini na begu v Egipt na čudovit način pomagal; samo to se je pač zgodilo, da je po angelu opozoril Jožefa na pretečo nevarnost. Božji Sin je toraj že kot otrok hotel, da se mu slabše godi, kakor nam grešnim ljudem; in On je pač svojo vsegamočnost v to vporabljal, da bi nam pomagal, nikdar pa ne, da bi sam sebi življenje in trpljenje olajšal.

Vožnja iz Izmajlje v Port Sajd je bila zelo enolična in radi tega za nekatere gotovo tudi dolgočasna: na eni strani vedno Sueski kanal, po katerem se ladije počasi in previdno premičejo, na drugi strani pa, kakor daleč oko zre — puščava. Dozdaj smo še vendar videli kakšno selo ali kakšno drevo, a tukaj je vse žalostno in puščavo; le tu pa tam stoji kak grmič, za kojim se skriva gladni puščavski volk ali šakal. Kjer pa telesno oko nima ničesar gledati, tam je bolj ostro in pazno duševno oko ali: v samotji, v puščavi je človeški duh najbolj pripraven za premišljevanje; sv. Pavel na pr. je v arabski puščavi cela 3 leta premišljeval in spokorno živel. Preljubi rojaki! Ali Vam naj povem,

mogel spoznati, bo mnogokje treba samo navadnega prekopa, da pride Sotla v raven tok.

Prebivalstvo vroče pričakuje uravnave. Samoumevno, da bo zraven štajarske dežele morala seči v žep tudi država in sosednja Hrvatska. Prosim torej, naj deželni odbor in vlada kolikor možno pospešita svoje korake za predlagano uravnavo.

V oblikovnem oziru predlagam, da se moj predlog izroči deželnemu gospodarskemu odseku v posvetovanje in nadaljno predlaganje. (Se vsprejme.)

Goriški Slovenci.

Goriški Slovenci imajo veliko pretrpeti od italijanske strani, kakor mi na Štajarskem od Nemcev. Vlada pa ne podpira zatiranih Slovencev, ampak Italijane, čeprav so ti v deželi v manjšini. Sedaj je imenovala strastnega italijanskega politika dr. Pajerja deželnim glavarjem na Goriškem. Seveda se vsled tega slovenski poslanci nočejo udeleževati deželnozbornih zasedanj. Dr. Pajerju to ni ljubo in zato z namestnikom grofom Goesom obletavata slovenske poslance in jih prosita, naj vendar vstopijo. Slovenski poslanci se ne bodo dali tako lahko upogniti.

Zaroka na Črnogori.

Črnogorski prestolonaslednik se je zaročil s princezino Juto Aleksandro meklenburško. Vsled tega je črnogorsko ljudstvo močno razradoščeno. Črnogorski knez je ta dogodek naznanil tudi svojemu prijatelju djakovskemu škofu Strossmajerju, ki mu je na to zelo ljubeznjivo odgovoril. Kedaj se bo slavila poroka, še danes ni določeno.

Nemci in Madjari.

Ogrski poslanec Ugron piše v nekem madjarskem časniku malo laskave reči o avstrijskih Nemcih. Pravi, da Madjari nimajo nobenega povoda, ogrevati se za Nemce. Njih zgodovina je polna tožb o nemški pohlepčnosti, ki bi rada podjarmila tudi Madjare. Slovani pa niso nikdar napadali madjarskega naroda. Nemci so tudi premalo zanesljivi nasproti vladarski hiši Habsburžanov. Sedaj prestopajo k protestantizmu, ker vedo, da jih Prusija noče, dokler so katoličani. Avstrijski Velenemci hočejo s prestopom odstraniti zadnjo zapreko, ki še ovira združenje z nemško državo. «Proč od Rima» je torej očitno razžaljenje našega cesarja, je upor proti naši vladarski hiši. Vidi se, da tudi neslovenski narodi začnejo spoznavati črne duše avstrijskih nemških kričačev.

kakšne misli so mene v puščavi nadlegovale? — Vem sicer, da bodo nekteri Slovenci moje naslednje razmišljanje proglasili za nerodno in — neprimerno v popotnem spisu, pa vendar je hočem objaviti, 1) ker sem prepričan, da mi večina bralcev «Slov. Gosp.» pritrjuje ter se z mojim naziranjem strinja in 2) ker je prilika za tako javno izpoved preudodna.

Iz arabske puščave vhajale so mi misli v Evropo: v duhu sem gledal puščavo v Avstriji in še posebej puščavico na Slovenskem! Ali ni puščavo na Avstrijskem, kjer državni zbor ne more vspešno delovati, kjer se razni narodi sovražijo in drug na drugega hujskajo, kjer se že na vseh voglih sliši klic «proč od Rima» ali «proč od papeža», od kojega nam je vendar došla največja dobrota, namreč luč prave vere? Žalostna prikazen je to, če ljudje vedno bolj zapuščajo žive, ne-usahljive vire krščanske resnice in v slepi nespameti silijo v puščavo nevere in verske malobrižnosti.

Kako je pa pri nas na Slovenskem? Oj, precej globoko še tičimo v nemškutariji in liberalizmu! V Mariboru na pr. lahko slišiš tak-le pogovor: A. Hast du schon gelesn den uvodni članek im letzen ‚Gospodar‘? B. Ne, tega še nisem bral, aber das Andere wohl, was dieser Savinjski im Listek über die französische kraljica schreibt, und dann auch